Teaching Calabrian Greek to the Polish Students of Modern Greek Language

Modern Greek Studies at the University of Warsaw

Who are the students?

Greko: what I teach, how and what for?

Center for Hellenic Studies

19th and 20th Classical studies anthropology religious studies century literature reception of Greek themes in Polish linguistics Balcan studies translation studies (and European) literature

language

Varieties of Greek

Modern Greek Standard (κοινή νεοελληνική) Elements of Ancient Greek (Athens IV/V, koiné)

Byzantine vernacular

Early modern Cretan dialect Katharevousa (offical language until 1974)

Greko

Some examples of Greko words that don't exist in Standard Modern Greek, but can be found in other varieties:

Ode (here) → ancient & katharevousa ὧδε

Echusi (they have) → ancient & katharevousa ἔχουσι

Ega (goat) → Cretan αίγα

Tos (their) $\rightarrow$ Cretan T $\omega \varsigma$

Students

15 students assumed for the first year $\rightarrow$ < 5 graduates each year

Increasing hegemony of English

Scholarly, theoretical character of studies

Level of difficulty

Theses, some examples:

- Everyday life in Athens during the colonel's regime (1967-1974) as portrayed in Greek crime stories
- Names of fantastic creatures in the Greek translation of Adam Sapkowski's prose
- Female characters in Nikos Kazantzakis's dramas feminist critique
- Language comism in rap songs by the Imiskoumbria band
- Humor in comic strips by Arkas
- Contemporary Crete and the Zeibekiko dance
- The legend of Ali Pasha and its influence on tourism in Ioannina

Teaching Greko

- Curiosity & fun
- Activism
- Making Greko relevant

Aims

Having basic knowledge about the Grecanic culture

Knowing some basic features of Greko

Understanding simple text written in Greko (with teacher's guidance, if necessary)

Knowing how it sounds like, being able to recognize it

Having a diversified idea of Greek culture and identity

Reflecting on tradition and modernity, individual and cultural memory, cultural hegemony and minority cultures.

Teaching materials (1)

- Writing system
- List of basic differences between standard modern Greek and Greko, similarities with other variants
- Tables with verb conjugation in the present and in past tenses

Spółgłoska zapisywana po nowogrecku literą ζ i wymawiana z, w greko wymawia się jak polskie dz i zapisuje z. Np. czasownik $\zeta \omega$ (żyję) wymawiamy dzijo, a zapisujemy: zìo.

Zbitka spółgłosek zapisywana po nowogrecku literą ξ i wymawiana ks, w greko wymawia się jak polskie sz lub c - w zależności od lokalnego wariantu. Np. przymiotnik ξ ερός (suchy) wymawiamy szerο, a ξ ύλο (drewno) cilo. Stosuje się zapisy scerò, tsilo.

Zbitka spółgłosek zapisywana po grecku literą ψ i wymawiana ps, w greko wymawia się sp. Np. $\psi\omega\mu$ í (chleb) wymawiamy: spomi.

Nowogreckie κι lub κε / και wymawiane jako miękkie *ki* lub *kie* czytamy *czi* lub *cze*, np. czasownik καίω (palę) w greko wymawiamy *czeo*.

Podwójne spółgłoski wymawiane są podwójnie: άμμος (piasek) → ammo, μέλισσα (pszczoła) → mèlissa.

Niektóre spółgłoski ulegają podwojeniu: Δίνω (daję) $\rightarrow$ dinno, κλείνω (zamykam) $\rightarrow$ klinno, ἐσένα (ciebie) $\rightarrow$ essena, είμαστε (jesteśmy) $\rightarrow$ ìmmesta, ὁ γάιδαρος μου (mój osioł) $\rightarrow$ o gàdaròmmu.

Urywki z grecko-kalabryjskich opowieści²

W zapisie uwzględniono cechy języka mówionego. Warto zwrócić uwagę na częste podwojenie spółgłosek i na pojawiające się na końcu wyrazu *e* (ecino → ecìnose, emìs → emìse) oraz na słowa romańskie, zapożyczone z języka (dialektu) kalabryjskiego, które oznaczyłam kursywą.

Cytowane tu zakończenia bajek wskazują, z jak wielką biedą zmagali się mieszkańcy Kalabrii.

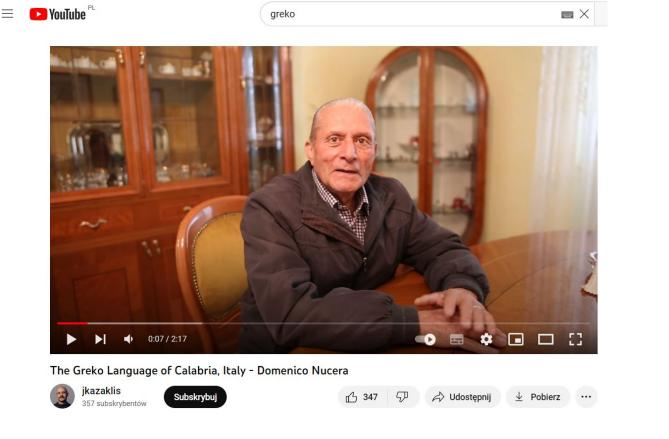
- 1. Ce o *pòverose* èmine plùso, ce egò imme òde, pethammèno àse pina ce àse sprichada.
- Ta leddidhiatu, pu etheliai ti *rròba*, epigai sti llimòsina. Ecinose èmine me te pplusiestu ce *kuntènto*, ce egò ode ya na gràspo. E ppassemmèno mesimèri ce den èfaga akomi.

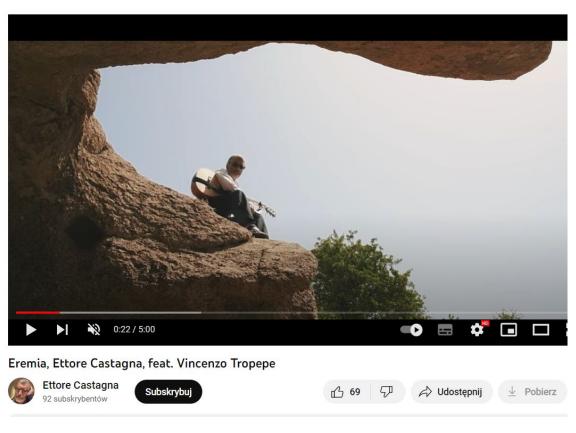
Teaching materials (2) \

- Easy textbook dialogues
- Some authentic phrases from anthologies
- Literature (poems, short excerpts of prose)

Teaching materials (3)

Recordings and songs

Topics for discussion (1)

- If you had enough money and power, what would you do in Roghudi Vecchio? (Place a monument/museum? Demolish? Prevent futher degradation of the ruins? Rebuild?)
- Have you ever visited a "ghost town" or practised urbex (exploring abandoned places)? Would you like to? Why (not)?

Topics for discussion (2)

- How to appreciate an oral culture?
- What would it be like to live in an oral culture?

Topics for discussion (3)

- Should the authorities enforce/encourage people (children) of the area to learn Greko? Why (not)?
- What is the point of learning a minority language / about a minority culture?

https://ewaroza.github.io/greko/

ewa.janion@al.uw.edu.pl

Thanks for your attention.

Greko

Po co nam greko?

Greko (grekański, grecko-kalabryjski) to język mieszkańców już tylko kilku miejscowości w południowej Kalabrii. Liczba jego użytkowników stale spada: w XX wieku przestał być przekazywany następnym pokoleniom. Coraz mniej osób potrafi i chce nim mówić. Przyszłość greko jest więc bardzo niepewna, grozi mu zapomnienie. Jednak w historii greko i mówiącej nim społeczności splata się wiele wątków, których znaczenie wykracza poza granice regionu i poza znaczenie samego języka. Refleksja nad kulturą grekańską skłania do zadania pytania o wartość tradycji skonfrontowanej z obietnicami, jakie roztaczają hasła nowoczesności i postępu. Historia Grekan przestrzega przed spustoszeniem i stratami, które mogą przynieść z jednej strony źle rozumiana modernizacja, a z drugiej bezrefleksyjna nostalgia za przeszłością. W końcu, mówienie i pisanie w greko to akt społecznej i politycznej interwencji, a skupienie uwagi na zagrożonym języku pozwala zawiesić neoliberalną logikę zysku, zgodnie z którą warto inwestować czas i wysiłek w poznawanie tylko tych języków, których znajomość szybko przełoży się na łatwe do zmierzenia korzyści.

Długie trwanie języka greckiego w Kalabrii

Dzisiaj językiem greko posługuje się niewiele osób, jednak jego korzenie sięgają epoki starożytnej.

W górach i na wybrzeżu

Kolejne epoki historii mieszkańców grekańskiego zakątka Kalabrii wyznaczają przenosiny siedzib między wybrzeżem a położonymi w głębi lądu górami.

Na platespome sta greka

Greko zapisywany jest obecnie alfabetem łacińskim, a nie greckim

Borghi: Roghudi

Odzyskiwanie i rewaloryzacja tożsamości nie polega na próbach przywracania przeszłości, ale na twórczej konstrukcji tradycji i budowaniu nowej formuły wspólnoty.

Borghi: Bova

Dzisiejsze mapy nie oddają dawnej topografii obszaru kultury grekańskiej.

Borghi: Africo i Casalinuovo

Africo i Casalnuovo to kalabryjskie osady założone w czasach wczesnośredniowiecznych przez ludność pochodzenia greckiego.